

Installationsskrift för professor Anna Soveri

Jag är född den 21 december 1978 i Borgå.

När jag blev student 1997 vid Borgå Gymnasium hade jag inte ägnat en tanke åt vad jag skulle bli när jag blir stor. Jag kände att det fanns så många saker i nuet som var viktigare och mer intressanta än framtiden. Därför var det föga överraskande när det visade sig att jag blev utan studieplats. Ett mellanår av strökurser vid Västra Nylands Folkhögskola i Karis och jobb som jeansförsäljare i Borgå, gav mig ändå tid att fundera på vartåt jag var på väg. Eftersom jag tyckte om att skriva och var intresserad av kommunikation, inledde jag mina studier i det svenska språket vid Åbo Akademi 1998, med litteraturvetenskap och psykologi som biämnen. Jag trivdes med mina studier i svenska och var speciellt intresserad av de kurser som gällde språkriktighet, tvåspråkighet och retorik. Men redan under den första föreläsningen i psykologi visste jag att jag hade hittat det jag ville göra resten av mitt liv. Ingenting hade någonsin inspirerat mig lika mycket som hjärnans alla delar, funktioner och sjukdomar. På grund av mitt intresse för kognitiv psykologi och neuropsykologi sökte jag in till psykologin vid Åbo Akademi 2002 och inledde mina studier där samma höst. Jag avlade magisterexamen i det svenska språket 2005 och psykologi 2006.

Efter mina examina ville jag först och främst jobba kliniskt med vuxna patienter med neurologiska problem. Men medan att jag skrev min magisteravhandling och arbetade som forskningsassistent i diverse projekt hade jag också blivit intresserad av forskning. Därför valde jag att jobba hälften av tiden som vikarie vid en neuropsykologmottagning vid Åbo Universitetssjukhus och hälften som doktorand under handledning av professor Matti Laine vid Åbo Akademi. Efter två år lämnade jag det kliniska jobbet och fokuserade helt och hållet på att doktorera.

Jag avlade min doktorsexamen i psykologi 2013 med avhandlingen *Training executive functions in the laboratory and in real life: cognitive consequences of computer-based exercises and bilingualism*. Efter disputationen hade jag privilegiet att få fortsätta jobba med Matti Laine i ytterligare fyra år. Inom hans projekt *BrainTrain* fokuserade vi på i vilken grad hjärnan och de kognitiva färdigheterna kan förändras till följd av olika erfarenheter. Arbetet i *BrainTrain* gav mig alla de verktyg jag behövde för att bli en självständig forskare. Det utgjorde även grunden för min docentur i kognitiv psykologi 2018.

Som forskare har jag alltid drivits av nyfikenhet och vilja att bredda mina erfarenheter. Det har också varit viktigt att den forskning jag utövar inte enbart har vetenskaplig betydelse, utan också en tydlig samhällelig relevans. Så även om den kognitiva psykologin stod mig nära hjärtat, valde jag 2017 att ta mig an utmaningen att börja forska i ett för mig helt nytt ämne – vaccinattityder – tillsammans med professor Mikael Lindfelt (numera rektor) vid Åbo Akademi. Valet att undersöka varför en del individer inte vill vaccinera sig, skulle på grund av coronaviruspandemin dryga två år senare komma att ha en mycket större betydelse för min karriär än jag hade kunnat tänka mig.

År 2018 lämnade jag Åbo Akademi och flyttade över till Åbo Universitet där jag under de följande sex åren var ansvarig för tre projekt. Det första finansierades av Turku Institute for Advanced Studies och det andra av Finlands Akademi. Fokus i dessa projekt låg dels på att undersöka psykologiska orsaker bakom vaccintveksamhet, och dels på att förbättra vaccinkommunikationen mellan myndigheter och allmänheten. I samband med detta inledde jag mitt samarbete med professor Stephan Lewandowsky, expert i varför människor är benägna att tro på desinformation. Med Stephan Lewandowsky vid Bristols universitet i spetsen, och tillsammans med forskare i tre övriga europeiska länder, ansökte vi om EU:s Horizon2020-finansiering för att utveckla verktyg som hälsovårdspersonal kan använda för att empatiskt korrigera vaccinrelaterad desinformation. Detta kom att bli mitt tredje projekt.

Precis i dessa tider började coronaviruspandemin och vaccinationer blev ett stort samtalsämne både på nationell och global nivå. Det gjorde också att vår forskning fick omedelbar relevans i samhället. Erfarenheten av att kommunicera med media, allmänheten och beslutsfattare i en kontroversiell fråga, visade tydligt vikten av god (vetenskaps-) kommunikation. Med detta som grund ansökte jag om en fyraårig finansiering från Finlands Akademi för att undersöka psykologiska orsaker till att människors åsikter polariseras. Projektets syfte är också att utveckla och testa strategier som förebygger polarisering. Akademiprojektet inleddes nu i höst vid Åbo Akademi, mitt alma mater, där jag nu installeras till professor i psykologi.

Personalia

Född den 21 december 1978 i Borgå.

Examina och docenttitel

Docent i kognitiv psykologi, Åbo Universitet (ÅU), 2018

Psykologie doktor, Åbo Akademi (ÅA), 2013

Psykologie magister, ÅA, 2006

Filosofie magister i det svenska språket, ÅA, 2005

Anställningar (urval)

Professor i psykologi, ÅA, 1.1.2024–

Specialforskare, JITSUVAX-projektet, psykiatri, ÅU, 1.9.2023–31.3.2024

Akademiforskare, psykiatri, ÅU, 1.9.2018–31.8.2023

Postdoktoral forskare, Turku Institute for Advanced Studies (TIAS), psykologi, ÅU, 1.1.2018–31.8.2018

Postdoktoral forskare, BrainTrain-projektet, psykologi, ÅA, 1.9.2013–31.12.2017

Klinisk psykolog (neuropsykologi), Åbo universitetssjukhus, 1.2.2007–31.12.2008

Doktorand, psykologi, ÅA, 1.1.2007–30.6.2013

Forskningsfinansiering (urval)

1.9.2024–31.8.2028, Finlands Akademi, 494 580 euro (huvudsaklig sökande), *Psykologisk reaktans och polarisering: orsaker, följder och lösningar*

1.4.2021–31.3.2025, EU, Horizon2020 – Research and Innovation *Framework Programme*. 3 118 833 euro (medsökande), *Jiu-jitsu with misinformation in the age of Covid: using refutation-based learning to enhance vaccine uptake and knowledge among healthcare professionals and the public (JITSUVAX)*. Ansvarig forskare professor Stephan Lewandowsky, University of Bristol.

1.9.2018–31.8.2023, Finlands Akademi, 481 143 euro (huvudsaklig sökande). *Vaccintvivel – motiv och intervention*

1.9.2018–31.8.2023, Finlands Akademi, 42 269 euro (huvudsaklig sökande). *Vaccintvivel – motiv och intervention*

1.1.2018–31.12.2020, TIAS, 120 955 euro (huvudsaklig sökande). *Vaccine hesitancy*

1.9.2018–31.8.2021, Finlands Akademi, 360 000 euro (medsökande). *Behind the Scenes – An Interdisciplinary Study of Convictions, Resistance and Hesitancy in a Contemporary Battle for Health*. Ansvarig forskare professor Mikael Lindfelt, ÅA.

2017, Stiftelsen för Åbo Akademi, 32 000 euro. *An interdisciplinary research project on vaccine attitudes*. Ansvarig forskare professor Mikael Lindfelt, ÅA.

Handledning och ledarskap (urval)

Ansvarig forskare för akademiprojektet *Psykologisk reaktans och polarisering: orsaker, följder och lösningar*, ÅA, 1.9.2024 –

Magisterprogramsansvarig, psykologi, ÅA, 2024–

Ordförande för Forskningsetiska nämnden i psykologi och logopedi vid ÅA, 03/2024–

Medlem i styrgruppen för Turku Brain and Mind Center, ÅA, 2024–

Ansvarig forskare för akademiforskarprojektet *Vaccintvivel – motiv och intervention*, ÅU, 1.9.2018–31.8.2023

Ansvarig forskare för den finländska delen, ledare för ett arbetspaket samt medlem av styrgruppen i projektet JITSUVAX, ÅU, 1.4.2021–31.3.2025

Medlem i styrgruppen för FinnBrain-projektet, ÅU, 06/2022–12/2023

Ansvarig för den psykologiska delen av det interdisciplinära forskningsnätverket *VaccAtt*, 1.9.2018–31.8.2022. VaccAtt leddes av professor Mikael Lindfelt.

Huvudhandledare för en avslutad doktorsavhandling, psykologi, ÅA

Huvudhandledare för två pågående doktorsavhandlingar, psykologi, ÅA och ÅU

Biträdande handledare för tre avslutade doktorsavhandlingar, psykologi, ÅA

Biträdande handledare för en avslutad licentiatavhandling, psykologi, ÅA

Huvudhandledare eller biträdande handledare för 13 avslutade pro gradu-avhandlingar i psykologi

Pedagogisk utbildning

Pedagogik, 22 sp, ÅA

Universitetspedagogik, 15 sp, ÅA

Formell bedömning av undervisning

Jag har avgett tre formella undervisningsprov: det första i samband med min docenturansökan (2018; Rubrik: *Toiminnanohjauksen treenaus*), det andra i samband med en professuransökan vid Åbo Universitet (2022; *Interventions and experiments in the social sciences*), och det tredje i samband med min professuransökan vid ÅA (2023; *Statistik för beteendevetare 1*). I alla tre bedömdes min pedagogiska förmåga vara utmärkt.

Vetenskapliga sakkunniguppdrag

Extern sakkunnig för de akademiska meriterna i en docenturansökan i kognitiv psykologi (2022, Helsingfors Universitet)

Extern sakkunnig för de pedagogiska meriterna i en docenturansökan i psykologi (2022, ÅA)

Extern medlem i betygsnämnden för en doktorsavhandling (2021, Rutgers University, USA)

Ordförande för betygsnämnden vid doktorsdisputation i psykologi (2021, ÅA)
Ordförande för betygsnämnden vid doktorsdisputation i informationsvetenskap (2024, ÅA)
Medlem av betygsnämnden vid fyra doktorsdisputationer i psykologi (ÅA och ÅU)
Extern sakgranskare av doktorsavhandling i psykologi (2019, Helsingfors Universitet)
Kustos vid två doktorsdisputationer i psykologi (ÅA)

Övriga sakkunniguppdrag

Inbjuden talare eller panelmedlem (urval)

Panelmedlem, Women in Cognitive Science, European Society for Cognitive Science conference (Lille, Frankrike, 2022). Ämne: *Experiences from the pandemic*

Talare, Department of Spanish and Portuguese, Rutgers University (New Jersey, USA; 2022). Ämne: *Bilingualism*

Panelmedlem, Think Corner (Helsingfors universitet; 2022). Ämne: *Vaccine attitudes and trust in science*

Talare, HSC Communicators' Network, EU (2021). Ämne: *Vaccine hesitancy among Finnish Health Care Professionals*

Talare, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland (2021). Ämne: *Vaccine hesitancy*

Talare, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, svenska enheten för bildningsväsendet, (2021). Ämne: *Vaccinattityder och kommunikation*

Panelmedlem, Europaforum (2021). Ämne: *Rokotteet ja infokuplat*

Talare, Tieteen Päivät - Science Forum (Tampere; 2021) Ämne: *Rokote-epäröinti psykologisen tutkimuksen näkökulmasta*

Panelmedlem, Tiedelinja (Åbo Universitet; 2021). Ämne: *Rokotukset – mikä niissä huolestuttaa?*

Talare, Sosiaali ja terveystieteiden päivät, SOSTE Finlands social och hälsa rf (2021). Ämne: *Mistä rokote-epäröinti kumpuaa ja voiko sitä vähentää?*

Talare, Pandemics as a challenge for society (Leadership symposium, University of Tampere; 2021). Ämne: *Vaccine attitudes – challenges during a pandemic*

Sakkunniguppdrag i media

Ungefär 80 sakkunniguppdrag i media på svenska, finska och engelska (innefattar nationell och lokal TV, podcasts, nationell och lokal radio, internationella, nationella och lokala nyhetstidskrifter, och nationella böcker).

Vetenskapliga publikationer (urval)

1. Bäckman, L., Nyberg, L., **Soveri, A.**, Johansson, J., Andersson, M., Dahlin, E., ... Rinne, J. (2011). Effects of working-memory training striatal dopamine release. *Science*, 333.
2. Fasce, A., Karlsson, L., Verger, P., Mäki, O., Taubert, F., Garrison, A., Schmid, P., Holford, D., Lewandowsky, S., Rodrigues, F., Betsch, C., **Soveri, A.** (2023). Endorsement of alternative medicine and vaccine hesitancy among physicians: A cross-sectional study in four European countries. *Human Vaccines & Immunotherapeutics*. doi: 10.1080/21645515.2023.2242748.
3. Fellman, D., Jylkkä, J., Waris, O., **Soveri, A.**, Ritakallio, L., Haga, S., ... Laine, M. (2020). The role of strategy use in working memory training outcomes. *Journal of Memory and Language*, 110. <https://doi.org/10.1016/j.jml.2019.104064>
4. Garrison, A., Karlsson, L.C., Fressard, L., Fasce, A., Rodrigues, F., Schmid, P., ... **Soveri, A.**, Verger, P. (2023) International adaptation and validation of the Pro-VC-Be: measuring the psychosocial determinants of vaccine confidence in healthcare professionals in European countries. *Expert Review of Vaccines*, doi: 10.1080/14760584.2023.2242479
5. Holford, D., Schmid, P., Fasce, A., Garrison, A., Karlsson, L., Taubert, F., ... & **Soveri, A.** (2024). Difficulties faced by physicians from four European countries in rebutting antivaccination arguments: a cross-sectional study. *BMJ Public Health*, 2(1).
6. Jylkkä, J., **Soveri, A.**, Laine, M., & Lehtonen, M. (2020). Assessing bilingual language switching behavior with Ecological Momentary Assessment. *Bilingualism: Language and Cognition*, 23(2), 309–322. doi:10.1017/S1366728918001190
7. Jylkkä, J., **Soveri, A.**, Wahlström, J., Lehtonen, M., Rodríguez-Fornells, A., & Laine, M. (2017) Relationship between language switching experience and executive functions in bilinguals: an Internet-based study. *Journal of Cognitive Psychology*, 29. doi: 10.1080/20445911.2017.1282489
8. Karlsson, L.C., Garrison, A., Holford, D., Fasce, A., Lewandowsky, S., Taubert, F., Schmid, P., Betsch, C., Rodrigues, F., Fressard, L., Verger, P., **Soveri, A.** (2023). Healthcare professionals' attitudes to mandatory COVID-19 vaccination: Cross-sectional survey data from four European countries. *Human Vaccines & Immunotherapeutics*. doi: 10.1080/21645515.2023.2256442.
9. Karlsson, L. C., Mäki, K. O., Holford, D., Fasce, A., Schmid, P., Lewandowsky, S., & **Soveri, A.** (2024). Testing Psychological Inoculation to Reduce Reactance to Vaccine-Related Communication. *Health Communication*, 1–9. <https://doi.org/10.1080/10410236.2024.2325185>
10. Karlsson, L.C., Lewandowsky, S., Antfolk, J., Salo, P., Lindfelt, M., Oksanen, T., ... **Soveri, A.** (2019). The association between vaccination confidence, vaccination behavior, and willingness to recommend vaccines among Finnish healthcare workers. *PLOS ONE*. doi.org/10.1371/journal.pone.0224330
11. Karlsson, L.C., **Soveri, A.**, Lewandowsky, S., Karlsson, L., Karlsson, H., Nolvi, S., ... Antfolk, A. (2021). Fearing the disease or the vaccine: The case of COVID-19. *Personality and Individual Differences*, 172. doi: 10.1016/j.paid.2020.110590.

12. Karlsson, L., **Soveri, A.**, Lewandowsky, S., Karlsson, L., Karlsson, H., Nolvi, S., ... Antfolk, J. (2022). The behavioral immune system and vaccination intentions during the coronavirus pandemic. *Personality and Individual Differences*, 185. doi: 10.1016/j.paid.2021.111295
13. Lehtonen, M., **Soveri, A.**, Laine, A., Järvenpää, J., de Bruin, A., Antfolk, J. (2018). Is bilingualism associated with enhanced executive functioning in adults? A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 144. doi: 10.1037/bul0000142
14. Lewandowsky, S., Schmid, P., Habersaat, K.B., Nielsen, S.M., Seale, H., ... Danchin, M. (2023). Lessons from COVID-19 for behavioural and communication interventions to enhance vaccine uptake. *Communications Psychology*, 1, 35. doi: 10.1038/s44271-023-00036-7
15. Lukasik, K.M., Waris, O., **Soveri, A.**, Lehtonen, M., Laine, M. (2019). The relationship of anxiety and stress with working memory performance in a large non-depressed sample. *Frontiers in Psychology*, 10. doi: 10.3389/fpsyg.2019.00004
16. Mäki, K.O., Karlsson, L.C., Kaakinen, J.K., Schmid, P., Lewandowsky, S., Antfolk, J., & **Soveri, A.** (2023). Tailoring Interventions to Suit Self-Reported Format Preference Does Not Decrease Vaccine Hesitancy. *PLOS ONE*, 18(3), e0283030. doi: 10.1371/journal.pone.0283030
17. Mäki, K. O., Karlsson, L. C., Kaakinen, J. K., Schmid, P., Lewandowsky, S., Antfolk, J., & **Soveri, A.** (2024). COVID-19 and influenza vaccine-hesitancy subgroups. *PLOS ONE*, 19(7), e0308159. doi: 10.1371/journal.pone.0308159
18. Salmi, J., **Soveri, A.**, Salmela, V., Alho, K., Leppämäki, S., Tani, P., ... Laine, M. (2020). Working memory training restores aberrant brain activity in adult attention-deficit hyperactivity disorder. *Human Brain Mapping*. doi: 10.1002/hbm.25164
19. Slotte, P., Karlsson, L. & **Soveri, A.**, (2022). Attitudes towards mandatory vaccination and sanctions for vaccination refusal. *Vaccine*, 40, 7378–7388. doi: 10.1016/j.vaccine.2022.05.069.
20. **Soveri, A.**, Antfolk, J., Karlsson, L., Salo, B., & Laine, M. (2017). Working memory training revisited: A multi-level meta-analysis of n-back training studies. *Psychonomic Bulletin & Review*, 24, 1077–1096. doi: 10.3758/s13423-016-1217-0
21. **Soveri, A.**, Karlsson, L. C., Antfolk, J., Lindfelt, M., & Lewandowsky, S. (2021). Unwillingness to engage in behaviors that protect against COVID-19: Conspiracy, trust, and endorsement of complementary and alternative medicine. *BMC Public Health*, 21: 684. doi: /10.1186/s12889-021-10643-w
22. **Soveri, A.**, Karlsson, L.C., Mäki, O., Antfolk, J., Waris, O., ... Lewandowsky, S. (2020). Trait reactance and trust in doctors as predictors of vaccination behavior, vaccine attitudes, and use of complementary and alternative medicine in parents of young children. *PLOS ONE* 15(7), e0236527. doi: 10.1371/journal.pone.0236527
23. **Soveri, A.**, Karlsson, L.C., Antfolk, J., Mäki, O., Karlsson, L., Karlsson, H., ... Lewandowsky, S. (2023). Spillover Effects of the COVID-19 Pandemic on Attitudes to Influenza and Childhood Vaccines. *BMC Public Health*. doi: 10.1186/s12889-023-15653-4

24. **Soveri, A.**, Karlsson, E.P.A., Waris, O., Grönholm-Nyman, P., & Laine, M. (2017). Pattern of near transfer effects following working memory training with a dual n-back task. *Experimental Psychology*, 64, 240–252. doi: 10.1027/1618-3169/a000370
25. **Soveri, A.**, Laine, M., Hämäläinen, H., & Hugdahl, K. (2011). Bilingual advantage in focused attention: Evidence from the forced-attention dichotic listening paradigm. *Bilingualism: Language and Cognition*, 14, 371–378. doi: 10.1017/S1366728910000118
26. **Soveri, A.**, Lehtonen, M., Karlsson, L.C., Lukasik, K., Antfolk, J., & Laine, M. (2018). Test-retest reliability of five frequently used executive tasks in healthy adults. *Applied Neuropsychology: Adult*, 25, 155–165. doi: 10.1080/23279095.2016.1263795
27. **Soveri, A.**, Rodriguez-Fornells, A., & Laine, M. (2011). Is there a relationship between language switching and executive functions in bilingualism? Introducing a within-group analysis approach. *Frontiers in Psychology*, 2, 183. doi: 10.3389/fpsyg.2011.00183
28. **Soveri, A.**, Waris, O., Laine, M. (2013). Set shifting training with categorization tasks. *PLOS ONE*. doi: 10.1371/journal.pone.0081693
29. **Soveri, A.**, Karlsson, L.C., Mäki, K.O., Holford, D., Fasce, A., Schmid, P., ... Lewandowsky, S. (2023). Trait reactance as psychological motivation to reject vaccination: Two longitudinal studies and one experimental study. *Applied Psychology: Health and Well-being*. doi: 10.1111/aphw.12506
30. Verger, P., Fressard, L., **Soveri, A.**, Dauby, N., Fasce, A., Karlsson, L.C., ... Gagneur, A. (2022). An instrument to measure psychosocial determinants of health care professionals' vaccination behavior: Validation of the Pro-VC-Be questionnaire. *Expert Review of Vaccines*. doi: 10.1080/14760584.2022.2046467
31. Waris, O., Jaeggi, S., Seitz, A.R., Lehtonen, M., **Soveri, A.**, Lukasik, K.M., ... Laine, M. (2019). Video gaming and working memory: A large-scale cross-sectional correlative study. *Computers in Human Behavior*, 97. doi: 10.1016/j.chb.2019.03.005
32. Waris, O., **Soveri, A.**, Ahti, M., Hoffing, R. C., Ventus, D., Jaeggi, S., ... Laine, M. (2017). A latent factor analysis of working memory measures using large-scale data. *Frontiers in Psychology*, 8. doi: 10.3389/fpsyg.2017.01062
33. Waris, O., **Soveri, A.**, & Laine, M. (2015). Transfer of working memory updating training. *PLOS ONE*. doi: 10.1371/journal.pone.0138734